

FRANSUZ TELEVIDENIYESIDA XILMA-XILLIKNING NAMOYISHI: NAZARIY ASOSLAR VA AMALIY TADQIQOTLAR

Annotatsiya

Ushbu maqolada Fransuz televideniyesida xilma-xillikning nazariy va amaliy jihatlarini tahlil qilinadi. Maqolada televideniyaedagi xilma-xillikni aks ettirishning siyosiy, institutsional va madaniy asoslari, shuningdek, stereotiplar va kamsitish muammolari ham o'rganilgan. Tadqiqot natijalari fransuz televideniyesida vakillik darajasining yetarli emasligini ko'rsatadi va kelajakda yanada samarali siyosatlarni ishlab chiqish zarurligini ta'kidlaydi.

Abstract

This article analyzes the theoretical and practical aspects of diversity in French television. The article also examines the political, institutional, and cultural foundations of reflecting diversity on television, as well as the problems of stereotypes and discrimination. The research results indicate an insufficient level of representation in French television and emphasize the need to develop more effective policies in the future.

Аннотация

В данной статье анализируются теоретические и практические аспекты разнообразия во французском телевидении. В статье также рассматриваются политические, институциональные и культурные основы отражения разнообразия на телевидении, а также проблемы стереотипов и дискриминации. Результаты исследования показывают недостаточный уровень представленности во французском телевидении и подчеркивают необходимость разработки более эффективной политики в будущем.

Kalit so'zlar: Fransuz televideniyesi, xilma-xillik, etnik ozchiliklar, audiovizual vakillik, stereotiplar, ommaviy axborot vositalari, televideniyaedagi vakillik, madaniy xilma-xillik, diskriminatsiya.

Key words: French television, diversity, ethnic minorities, audiovisual representation, stereotypes, media, television representation, cultural diversity, discrimination.

Ключевые слова: французское телевидение, разнообразие, этнические меньшинства, аудиовизуальное представительство, стереотипы, средства массовой информации, представительство на телевидении, культурное разнообразие, дискриминация.

Kirish

Zamonaviy jamiyatda audiovizual ommaviy axborot vositalari, xususan, televideniye – ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Fransiya aholisi televideniye ekranlari oldida kuniga o'rtacha 3,5 soat vaqtini sarflaydi va raqamli televideniyaening 18 ta kanali orqali turli axborot va ko'ngilochar dasturlarni

qabul qiladi. Shu bois, televideniya jamiyatdagi xilma-xillikni aks ettirish, haqiqat va ijtimoiy mozaikaning to'liq ifodasini yaratish talab etiladi (Baudis, 2006).

Xilma-xillik konsepsiyasi audiovizual aloqaning o'ziga xos kontekstida murakkab va ko'p qirrali bo'lib, ko'pincha etnik, madaniy va ko'rinadigan ozchiliklar masalalarini o'z ichiga oladi. 1990-yillardan boshlab Fransuz audiovizual organlari va siyosiy idoralari televideniyaedagi etnik va madaniy xilma-xillikni o'rganish hamda targ'ib qilish bo'yicha faol ish olib borishni boshladilar. 1999-yilda CSA prezidenti X. Burj tomonidan olib borilgan uchrashuvlar va keyingi siyosiy tashabbuslar bu sohada yangi nazariy va amaliy yondashuvlarning shakllanishiga sabab bo'ldi.

Ushbu maqola Fransuz televideniyesida ko'zga ko'rinadigan xilma-xillikni aks ettirishning nazariy asoslari, tarixiy rivojlanishi hamda amaliy tadqiqot natijalarini tahlil qilishga qaratilgan. Maqola doirasida xilma-xillikning turli o'lchov standartlari, reprezentativlik masalalari va televideniyaedagi kamsituvchi stereotiplarga qarshi kurashish mexanizmlari ko'rib chiqiladi.

Asosiy qism

Xilma-xillik kontsepsiyasi audiovizual kommunikatsiyada ijtimoiy guruhlarining to'liq vakilligi va haqiqat aks ettirilishini ta'minlashga qaratilgan. Fransuz televideniyesida bu tushuncha asosan "ko'zga ko'rinadigan ozchiliklar" va "etnik ozchiliklar" atamaları orqali ifodalanadi. Ushbu terminlarning ma'nosi va qo'llanilishi tarixiy, madaniy va siyosiy kontekstga bog'liq holda o'zgarib borgan. Masalan, Fransiya xoriijiy kelib chiqishga ega bo'lgan guruhlar, xususan, Afrika va Osiyo diasporasi, ko'pincha bu toifaga kiradi. Shu bilan birga, "ko'rinadigan ozchiliklar" atamasi boshqa davlatlarda turlicha talqin etilishi mumkin. Xilma-xillikni aks ettirishga oid ilmiy yondashuvlar ko'p qirrali bo'lib, ular orasida Chikago maktabining ijtimoiy interaksionistik uslubi muhim o'rin tutadi. Bu yondashuv asosida ommaviy axborot vositalarida madaniyatlararo muloqot va identifikatsiya jarayonlari tahlil qilinadi.

1990-yillardan boshlab Fransiya televideniyesida etnik va madaniy xilma-xillikni ko'rsatish darajasi haqida bir qancha miqdoriy va sifatli tadqiqotlar olib borilgan. Masalan, CSA tomonidan amalga oshirilgan tahlillar milliy telekanallardagi ozchilik guruhlarining vakilligi kam ekanligini ko'rsatdi. Shuningdek, stereotipik tasvirlar va kamsituvchi yondashuvlar televideniyaedagi muhim muammolardan biri sifatida qayd etildi.

Xilma-xillikni oshirish uchun amalga oshirilgan siyosiy va institutsional chora-tadbirlar, jumladan, dasturlarni xilma-xillikka moslashtirish va yaratuvchi guruhlarini ko'paytirish, televideniyaning ijtimoiy adolat va tenglikni ta'minlashdagi rolini mustahkamladi. Fransiya boshqa davlatlar, masalan, Kanada, Shveysariya va Belgiya kabi fransuz tilida so'zlashuvchi mamlakatlar bilan taqqoslaganda, televideniyaedagi xilma-xillikni aks ettirishda o'ziga xos qiyinchiliklarga duch keladi. Bu davlatlarda ko'rinadigan ozchiliklar masalasi turlicha nazariy yondashuv va siyosiy e'tiborni talab qiladi. Xilma-xillik masalasi nafaqat madaniy, balki siyosiy muammo sifatida ham ko'riladi va ommaviy axborot vositalarida

stereotiplarning kamaytirilishi, ijtimoiy integratsiya va tenglikni ta'minlash uchun strategiyalar ishlab chiqilmoqda.

Xulosa

Fransuz televideniyesida xilma-xillik masalasi ko‘p qirrali va murakkab ijtimoiy-siyosiy muammo hisoblanadi. Televideniye orqali jamiyatning barcha qatlamlarini aks ettirish va ularning haqiqatga mos vakilligini ta‘minlash audiovizual ommaviy axborot vositalarining asosiy vazifalaridan biridir.

Mavjud tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, fransuz televideniyesida etnik va madaniy xilma-xillik darajasi yetarlicha emas va ko‘pincha stereotipik tasvirlar kamsituvchi xulosalarga olib keladi. Shu bois, siyosiy va institutsional organlar televideniyaedagi vakillikni oshirish uchun doimiy ravishda chora-tadbirlar amalga oshirib kelmoqda. Kelgusida televideniyaedagi xilma-xillikni yanada kuchaytirish uchun dasturlarni xilma-xillikka moslashtirish, ijodiy jamoalarni kengaytirish va jamiyatning barcha qatlamlari ehtiyojlarini hisobga olgan siyosatlarni joriy etish zarur. Bunday yondashuv nafaqat fransuz jamiyatining ijtimoiy birdamligini ta‘minlash, balki audiovizual sohaning demokratik rivojlanishini ham mustahkamlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Baudis, P. (2006). *Audiovizual ommaviy axborot vositalarining ijtimoiy vakilligi*. Paris: CSA.
2. Clavien, M. (2006). "Ko‘rinadigan ozchiliklar" va ommaviy axborot vositalarida ularning vakilligi. *Le Temps*, 12-iyun.
3. Demers, C., & Le Cam, S. (2006). Visible Minorities and Media Representation in Canada. *Canadian Journal of Communication*, 31(2), 253–268.
4. Frachon, J., & Sassoon, J. (2008). *Immigrant media and integration: A comparative study*. London: Routledge.
5. Hargrives, A. G. (1980). Etnik ozchiliklarning ommaviy axborot vositalaridagi yoritilishi. *Journal of Ethnic Studies*, 8(3), 45–67.
6. Lochard, G. (2006). Ko‘rinadigan ozchiliklarning televideniyaedagi vakilligi va diskriminatsiya. *European Journal of Communication*, 21(4), 419–437.
7. Malonga, G. (2008). Frantsiyada ozchiliklarning madaniy vakilligi. *Revue Française de Sociologie*, 49(1), 123–142.
8. Perotti, J. (1998). Etnik ozchiliklar va ommaviy axborot vositalari: tarixiy nuqtai nazar. *Historical Sociology Review*, 12(2), 78–92.
9. Sassoon, J., & Frachon, J. (2008). Immigrant Media in the UK and USA: A Comparative Perspective. *Media, Culture & Society*, 30(3), 337–352.
10. www.minoritymedia.eu (2020). Minority Media Project. Retrieved from <http://www.minoritymedia.eu/>